

สิ่ง

ธรรมคุ่มนุษย์โลก คือ
ไม่มีผู้ใดหนีความตาย

พัน ความตาย เป็น
จุดยุติพฤติกรรมฝ่าย
เนื้อหนัง จากนั้นร่างกายจะกลับ
เป็นผงคลีดิน ซึ่งพระเจ้า (อัลลอฮ์)
ได้สร้างพวกเขามาจากผงคลีดิน
เช่นกัน ในความเชื่อของมุสลิมเชื่อ
ว่า เมื่อตายจากโลกนี้ไปแล้ว ก็
จะต้องพบกับชีวิตในโลกหน้า ซึ่งอาจ
จะเป็นโลกที่น่าชื่นชมยินดีสำหรับผู้
ดำเนินชีวิตตามพระประสงค์ของ

ที่
พระเจ้า คือ เมืองสวรรค์ แต่คงต้องเป็นเรื่องน่ากลัวยิ่งสำหรับคนผิด
คนบาป นับถือพระเจ้า (อัลลอฮ์) เพียงริมฝีปาก นำคำสอนไปบิดเบือน
ทำบาป โกงกิน เอาเปรียบคน ค้ายาเสพติด ก่อความวุ่นวาย จนถึง
ขั้นทำร้ายร่างกายคนจนถึงแก่ความตาย แล้วมาอ้างว่าทำเพื่อพระเจ้า
(อัลลอฮ์) คงจะต้องไปให้การกับพระองค์ ในวันสุดท้าย (กียามัตหรือ
วันพิพากษา)

ประเทศไทยรู้จักศาสนาอิสลามและชาวมุสลิมมาเป็นเวลาช้านาน นับตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมา โดยมีประชาชนชาวไทยส่วนหนึ่งในภาคใต้ นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งเชื่อกันว่าศาสนาอิสลามได้เข้ามายังประเทศไทยตอนใต้ 2 ทาง คือ ทางเปอร์เซีย โดยผ่านอินเดียเข้ามาและทางเกาะสุมาตราและชวา โดยขึ้นมาจากแหลมมลายู

พิธีศพของมุสลิมในเมืองสงขลา

- ถ้าผู้ตายเป็นผู้ใหญ่ชาย จะตี 7 ที
- ถ้าผู้ตายเป็นผู้ใหญ่หญิง จะตี 5 ที
- ถ้าผู้ตายเป็นเด็ก จะตี 3 ที

การตีกลองนอกจากจะแจ้งข่าวการตายแล้วยังเป็นสัญญาณให้มุสลิมมาร่วมพิธีศพ ซึ่งเรียกศพนั้นว่า “มะยัด” ตั้งแต่มาหอนใจญาติมิตรที่ยังอยู่ แล้วยังร่วมอาบน้ำศพ ห่อศพ ละหมาดศพ จนนำไปฝัง ซึ่งทั้งหมดต้องทำให้เสร็จภายใน 24 ชั่วโมง ซึ่งท่านนบีโมฮัมมัดกล่าวไว้ว่า “เมื่อมีผู้เสียชีวิตในหมู่พวกท่าน จงอย่าถ่วงศพไว้ จงรีบนำไปฝัง ณ สุสานโดยเร็ว”

การอาบน้ำศพ

ถ้าเป็นศพมุสลิมที่ตายอย่างปกติ การอาบน้ำศพก็จะเป็นไปตามขั้นตอนครบถ้วน แต่ถ้าศพที่ถูกละทิ้งไว้หลายวัน เช่น ถูกฆาตกรรม จมน้ำตาย ถูกไฟไหม้ ก็จะทำน้ำศพพอเป็นพิธี (การรดน้ำศพจะไม่ครบตามขั้นตอน)

การอาบน้ำศพถ้าผู้ตายเป็นชายก็ให้ญาติพี่น้องผู้ชายอาบน้ำให้ ถ้าผู้ตายเป็นหญิงก็ให้ญาติพี่น้องผู้หญิงอาบน้ำศพให้ ยกเว้นเป็นสามีภรรยาทั้งสองสามารถอาบน้ำให้แก่กันได้ และถ้าผู้ตายเป็นเด็กที่ยังไม่มีความรู้สึกทางเพศ ญาติพี่น้องชายหรือหญิงก็อาบน้ำศพให้ได้ การให้ญาติชายหรือหญิงอาบน้ำศพให้ในขณะนี้หมายถึงผู้จะอาบน้ำให้ศพประมาณ 3-4 คน จะต้องนั่งเหยียดขาตรงแล้วนำศพนอนเหยียดบนขาของผู้จะอาบน้ำให้ ในการอาบน้ำศพจะ

มีโต๊ะอิหม่าม โต๊ะกอบเต็บและผู้รู้ร่วมด้วย เพื่อชี้แจงการอาบน้ำศพที่ถูกต้องให้แก่ญาติพี่น้องที่เป็นผู้อาบน้ำให้ศพ การอาบน้ำศพ จะต้องทำด้วยความระมัดระวัง (เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่ผู้ตาย) มีการอาบน้ำ ถูสบู่ สระผม ก่อนอาบจะเอาเครื่องประดับหรือสิ่งแปลกปลอมและสิ่งสกปรกในบริเวณช่องปาก ตา หู จมูก และทวารหนัก ออกให้หมด

ในการอาบน้ำศพ ยังมีข้อจำกัดว่า ผู้ที่จะเป็นผู้อาบน้ำให้ศพ จะต้องอาบน้ำชำระกายตัวเองให้สะอาดเสียก่อน สถานที่ที่จะอาบน้ำศพ จะต้องอาบในที่มิดชิด โดยศพจะนอนยาวบนขาของผู้ที่อาบน้ำศพ 3-4 คน เมื่อผู้ทำพิธีอาบน้ำให้ศพเสร็จแล้วก็จะเปิดโอกาสให้ญาติพี่น้องเข้ามามีโอกาสอาบน้ำให้ศพด้วย โดยจะตักน้ำรดศพให้ทั่วจากศีรษะลงมาถึงเท้า ซึ่งจะใช้น้ำรดจากศีรษะลงมาถึง

พิธีศพของมุสลิมในเมืองสงขลา

เครื่องหอม เช่น น้ำหอม ผงไม้จันทน์ ดังที่กล่าวมาแล้ว การห่อศพนี้ตามบทบัญญัติไม่ควรใช้ผ้าที่มีราคาแพง เพราะถือเป็นเรื่องฟุ่มเฟือยและเหมาะสมแก่คนเป็นมากกว่าคนตาย แต่ทั้งนี้ก็แล้วแต่ฐานะของผู้ตาย ถ้าเป็นคนฐานะดีอาจใช้ผ้าขาวอย่างดีก็ได้

ผ้าที่ห่อศพผู้ชายมี 3 ผืน เพราะศพผู้ชายจะไม่มีกรสวมเสื้อ จะใช้ผืนแรกปิดตั้งแต่สะดือถึงเข่า ผืนที่ 2 ปิดตั้งแต่คอถึงตาตุ่ม ผืนที่ 3 ปิดทั้งร่าง ส่วนศพผู้หญิงจะใช้ผ้า 5 ผืน คือ ผ้านุ่ง เสื้อผ้าคลุมศีรษะ (ชุดละหมาด)

และผ้าห่มศพสีขาวอีก 2 ผืน ตามบทบัญญัติอนุญาตให้ห่อหุ้มศพผู้หญิงด้วยผ้าที่ผู้ตายเคยใช้มาก่อนได้ แต่สำหรับผู้ชายไม่ควรห่อหุ้มด้วยผ้าที่ไม่ใช่สีขาว

หลังการห่อศพเสร็จแล้ว ก็จะทำพิธีละหมาดให้แก่ศพ นิยมละหมาดในมัสยิด มีผู้ร่วมละหมาดไม่น้อยกว่า 40 คน ถ้าเป็นศพผู้ชายให้หันศีรษะไปทางทิศใต้ ถ้าเป็นศพผู้หญิงให้หันศีรษะไปทางทิศเหนือ นำศพที่ห่อแล้ววางบนแคร่หาม (มีคนหามประมาณ 12 คน) และเอาหีบศพที่เรียกว่า

กอตะห์ ครอบโดยหีบศพไม่มีพื้นรองด้านใต้ ปิดด้วยผ้าหีบ (ตามหลักการที่ถูกต้อง การฝังศพจะไม่ใช้หีบศพ จะใช้การขุดหลุม และเจาะด้านข้าง นำศพสอดเข้าไปใช้ไม้กระดานเพียง 1 แผ่นกั้นแล้วฝัง แต่ดินที่กุโบร์หรือสุสานของมุสลิมในสงขลาเป็นดินทรายร่วนจะขุดแล้วเจาะผนังสำหรับใส่ศพไม่ได้จึงจำเป็นต้องมีหีบศพ)

เมื่อวางหีบศพแล้วก็จะเอาพรมที่ปัก หรือเขียนเป็นอักษรภาษาอาหรับในคัมภีร์อัลกุรอานคลุมหีบศพอีกครั้ง เมื่อก่อนจะมีการทำเป็นโครงไม้ ตกแต่งด้วยกระดาศสี และดอกไม้สวยงาม ครอบสวมหีบศพอีกชั้นหนึ่ง แต่ปัจจุบันนี้ค่านิยมการทำโครงไม้น้อยลง เนื่องจากมีความสิ้นเปลืองฟุ่มเฟือยซึ่งผิดหลักการของอิสลาม

การละหมาดศพ

โต๊ะอิหม่ามจะเป็นผู้นำในพิธี ผู้ร่วมอื่นเป็นผู้ตาม การละหมาดให้ศพจะต้องให้ครบ 7 ประการ ถ้าไม่ครบถือว่าละหมาดนั้นใช้ไม่ได้ ซึ่งมีดังนี้

1. เนียตตักบิร ("เนียต" คือการอธิษฐาน "ตักบิร" คือการยกมือทั้ง 2 ข้างขึ้นที่หู แล้วทำการละหมาดเพื่อเป็นสื่อที่จะน้อมนำจิตวิญญาณไปสู่พระเจ้า)
2. ยืนตรงสำหรับผู้สามารถยืนได้
3. ตักบิร 4 ครั้ง (รวมทั้งตักบิรครั้งแรก)
4. อ่าน (ลาอฺยาย) ฟาติฮะห์ (บทบังคับที่ต้องอ่านทุกครั้งที่ทำกรละหมาด) หลังจากตักบิรครั้งแรก
5. อ่าน (ลาอฺยาย) ซอลละวัตุนบี (เป็นบทสวดเพื่อระลึกถึงพระนบีมุฮัมมัด) หลังจากตักบิร ครั้งที่ 2

พิธีศพของมุสลิมในเมืองสงขลา

ประจำเดือนเข้าสู่สุสานเด็ดขาด) มาพร้อม ก็จะทำศพ (มะยัต) ซึ่งห่อผ้าขาวลงไปก่อนจะมีผู้ชาย 2-3 คนลงไป ในหลุมคอยรับศพที่ส่งลงไป โดยให้นอนตะแคงราบกับพื้นดิน ต้องให้ศพนอนหันหน้าไปยังกะบะฮ์เมืองเมกกะ ขณะที่นำศพลงหลุมทุกคนต้องทำอย่างระมัดระวังและวางอย่างนุ่มนวล นำหีบศพ (กอตะห์) ครอบศพให้มีลักษณะที่ญาติ ๆ ไปรยดินลงไป ในหลุมผู้ชายที่ลงไปยืนในหลุมจะเอาเสื่อกันไม่ให้ดินกระทบหีบศพแรงนัก เมื่อเห็นว่าดินกลบหีบศพแล้ว ผู้ที่ลงไป ในหลุมก็จะขึ้นมา ถ้ายังกลบดินไม่หมด ญาติ ๆ ก็จะช่วยกันกลบ และพูนดินขึ้นมาให้สูงเป็นเนินขนาดความยาวและความสูงพอเหมาะ นำเอาอิฐหรือหิน หรือไม้ปักตรงด้านศีรษะและด้านเท้า เพื่อเป็นเครื่องหมายไว้กันคนเหยียบหรือข้ามและสำหรับการมาเยี่ยมเยือนผู้ตายในช่วงภายหลังจะจำได้ เมื่อฝังศพเสร็จ โต๊ะอิหม่าม โต๊ะครู ผู้รู้จะนั่ง 2 ข้างของหลุมและอ่านคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมกัน เมื่อ

เสร็จพิธี ญาติพี่น้องของผู้ตายจะต้องกลับบ้านหลังจากคนอื่น ๆ กลับไปแล้วอย่างน้อย 1 ชั่วโมง

สำหรับญาติมิตรที่อยู่ห่างไกลไม่อาจเดินทางมาร่วมพิธีฝังศพได้ทัน หรือเมื่อรู้ว่าญาติเสียชีวิตโดยไม่รู้ว่าจะศพอยู่ที่ใด ถ้าประสงค์จะละหมาดให้ ก็อาจทำ “นมาซ ซอฮิบ” คือ การละหมาดโดยไม่ต้องมีศพอยู่เฉพาะหน้า เพียงแต่ให้หันหน้าไปทางเมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย (ทางทิศกะบะฮ์) แล้วละหมาดให้ครบ 7 ประการ ดังกล่าวมาแล้ว (คือ ดักบิร 4 ครั้ง) ก็ย่อมถือว่าได้ละหมาดให้ผู้นั้นอย่างสมบูรณ์

ที่หลุมฝังศพนิยมใช้ปูนซีเมนต์หล่อเป็นรูปสี่เหลี่ยมปึกหรือวางไว้เป็นเครื่องหมาย ที่ด้านศีรษะของหลุมศพนิยมปักเสาหรือหลักซึ่งเขียนชื่อผู้ตายตามชื่อภาษาอาหรับ หรือไม้ก็นำก้อนหินสีขาวไปวางไว้เพื่อให้ญาติพี่น้องจำได้ เรียกอิฐหรือหินหรือหลักที่ปักไว้เป็นสัญลักษณ์นั้นว่าตันดา (tanda) และเมื่อถึงวันสำคัญทางศาสนาทุกปี บรรดาบุตรหลานจะไปอ่านคัมภีร์อัลกุรอานที่หลุมศพ นำดอกไม้ไปแสดงความระลึกถึง และอาจช่วยกันตายหมู่ทำความสะอาดรอบบริเวณนั้นด้วย

ส่วนการเผาศพ เพื่ออ่านคัมภีร์อัลกุรอานให้แก่ผู้ตายนั้น ญาติผู้ตายที่มีฐานะดีก็จะจัดให้มีการเผาศพและอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน อาจจะเป็น 3 วัน 5 วัน หรือ 7 วัน โดยความเป็นจริงแล้ว